

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 44

от редовно заседание, състояло се на 05.10.2016 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: Иво Атанасов, Мария Стоянова – председател, Розита Еленова, София Владимирова.

ОТСЪСТВА: Бетина Жотева.

Начало на заседанието 11.00 часа, водено от Мария Стоянова – председател.

Протоколист: Албена Драганова

ДНЕВЕН РЕД:

1. Среща с представители на търговски доставчици на медийни услуги във връзка с приета от СЕМ методика за провеждане на мониторинг на аудио и аудио-визуалните медийни услуги по време на предизборната кампания за президент на Република България и Национален референдум.

2. Доклад на Дирекция «Специализирана администрация – НЛРПР» във връзка с обзорен доклад за дейността на 3-та подгрупа на ЕРГА „Европейски дигитален инструментариум за ефикасна и гъвкава регулация”.

Докладва: Д. Ганев.

Разни.

ПО ТОЧКА ПЪРВА: Среща с представители на търговски доставчици на медийни услуги във връзка с приета от СЕМ методика за провеждане на мониторинг на аудио и аудио-визуалните медийни услуги по време на предизборната кампания за президент на Република България и Национален референдум.

Мария Стоянова: Добър ден и добре дошли. Благодаря, че се отзовахте на поканата ни. За първи път правим такава среща. Тези избори са по-различни от всички досега, поради факта, че са задължителни. Така че голяма част от вниманието ще се фокусира върху вас - доставчиците на медийни услуги, както от регулаторна, така и от гледна точка на обществото. На тази среща ние ще ви представим нашия подход за начина, по който ще наблюдаваме тези избори. След края, ще отворим още по-широко вратите си, за да ви покажем начина, по който се работи в мониторинга на българския регулатор по съдържанието. Част от експертите, заети в мониторинга, са в залата. Ние ще наблюдаваме 40 медии на територията на цялата страна. Ако бройката ви се струва малка, умишлено е такава. Това са мажоритарни избори, национални избори. За това решихме да подходим по-глобално. Готовихме се сериозно за този мониторинг. Направихме сравнения с опита на колегите ни от Великобритания. Там наскоро имаше референдум, който остави отпечатък върху целия ни континент. Възползвахме се с удоволствие от тяхната методология и подход. Взехме пример и от колегите от Каталунския регулатор. Той е много активен, енергичен и иновативен. За да не кажете,

че сме се насочили само към западната част на континента да ви кажа, че проведохме в тази зала семинар с колегите ни от Македония. Според Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, точно те правят най-добрия мониторинг, сравнен с 15 държави. С тях обменихме подходи и добри практики, за да направим най-доброто за нашата среда. Взехме и опита от предишни години. Винаги, когато става въпрос за мониторинг на преден план излиза методологията. Тя може да е различна – графики или координатни системи, но ние се спряхме на таблици. В тях ще нанасяме количествени показатели по различни теми. Основното на един мониторинг обаче са изводите. Давам думата на хората, които ще ги правят. Това са колегите от “Специализирана администрация”. Г-жа Лозенска ги ръководи, а г-жа Виржиния Савова е човекът, върху чиито плещи основно пада тежестта за този мониторинг. Сега тя ще ви представи, как ще изглежда той. Заповядайте, г-жо Савова.

Виржиния Савова: Благодаря, г-жо Председател, здравейте уважаеми колеги. Бих искала да ви представя методика за мониторинг на медийното съдържание във връзка с отразяването на изборите за президент и вицепрезидент на Република България и на информационно-разяснителната кампания за национален референдум.

- ▶ Съветът за електронни медии извършва наблюдение на електронните медии по време на предизборни кампании въз основа на Споразумение, подписано от Централната избирателна комисия (ЦИК) и Съвета;
- ▶ Наблюдението се основава и на препоръките на ОССЕ за осъществяване на медиен мониторинг, които посочват основните принципи по отношение на гледната точка на дадена медия в условията на избори;
- ▶ Основна цел: установяване на съответствие на предизборното поведение на доставчиците на медийни услуги с медийното и изборното законодателство при провеждането на кампанията.

МЕТОДИКА ЗА МОНИТОРИНГ И ПАРАМЕТРИ НА НАБЛЮДЕНИЕ, ЗАЛОЖЕНИ В НЕЯ:

- ▶ Обем на мониторираните програми: 40 програми на обществени и търговски доставчици на медийни услуги.
- ▶ Времевият период на всекидневното наблюдение е съобразен с програмните схеми на медиите при спазване препоръките на ОССЕ. Няма ограничение за наблюдение при актуализиране на програмната схема и включване на агитационни материали извън предварително определеното програмно време.
- ▶ Методиката на наблюдението отчита количествени и качествени показатели.
- ▶ Платените и безплатните форми на агитация чрез два показателя – честота (брой) и време (минути) на присъстви
- ▶ По време на наблюдението да бъдат идентифицирани и вземани предвид и други участници в политическия дебат, които:
 1. Изразяват политическа оценка без да участват в изборите и нямат политическа роля в управлението на държавата и общините;
 2. Изразяват политическа оценка като представители на институция;
 3. Изразяват политическа оценка като експерти (социолози, политолози, журналисти, анализатори, коментатори и пр.);
 4. Застъпници.

БЕЗПЛАТНИ ФОРМИ НА АГИТАЦИЯ:

Безплатните изяви на политическите субекти дават по-ясна представа и по-пълноценна възможност на аудиторията да направи своя осъзнат (информиран) избор. Затова наблюдението на безплатните форми за агитация следва да отчита и функцията на журналистическия жанр, чрез която е представен политическият актьор в медийното пространство – новина, репортаж, интервю, визитна картичка, участие в дебат, други форми на представяне и въздействието на журналистическите жанрове.

ПЛАТЕНИ ФОРМИ НА АГИТАЦИЯ:

Платените форми на агитация се проследяват също чрез два показателя – честота (брой) и време (минути) на присъствие на кандидати в медия.

Количествените данни дават възможност да се направи сравнителен анализ (платени, безплатни) по медии за излъчените като брой и време материали за кандидати.

За тази цел сме изготвили таблици, приложени към материалите. Практиката показва, че новините доминират на останалите жанрове, когато се отразяват предизборните прояви. В таблицата сме включили отразяването на безплатните форми на предизборните прояви в новините. Интересува ни продължителността, която ще премине в проценти, не от общата емисия новини, а само от времето за предизборни прояви. Следващата таблица е за дебатите, дискусиите, индивидуалните участия и репортажите. Тя е универсална за всичките участия. Новият компонент, който сме включили е: темата на дебати на дискусиата и на интервюто. Имаме за цел да изнесем темата на дискусиата, за да видим с каква продължителност всеки кандидат участва в съответната дискусия. Идеята на тези таблици е, информацията да бъде редуцирана и попълнена в тях. Преминаваме към таблицата за платените форми. Те са по опростени. В тях включваме кандидат партия, продължителност, брой, форма и нарушения. Количественият анализ трябва да доведе до качествен анализ.

Качествен анализ:

Обективност, точност, достоверност на информацията;

Баланс при представянето на политическите субекти с цел защита на правото на аудиторията да направи своя информиран избор;

Темите – относими ли са към същността и функцията на президентската институция;

Посланията – достигат ли до разнообразна аудитория;

Критичност – баланс на гледните точки;

Отношението на медията към кандидатите;

Има ли медийно присъствие на малките партии, коалиции и инициативни комитети;

Наличие на материали с образователна цел, информационно-разяснителна кампания.

ПРИ ИЗСЛЕДВАНЕ НА МЕДИЙНОТО СЪДЪРЖАНИЕ, СЕМ СЕ РЪКОВОДИ ОТ ПРИНЦИПА ЗА ПРОГРАМНА И РЕДАКЦИОННА НЕЗАВИСИМОСТ.

- ▶ За провеждане на информационно-разяснителна кампания се прилага съответно Изборният кодекс, като се гарантират еднакви възможности за представяне на различните становища по предмета на референдума.
- ▶ Последните изменения в Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление са от 24.07.2015 г., т.е. преди провеждане на последния референдум на 25.10.2015 г.

Приложени са и таблици за референдума.

Мария Стоянова: Това е накратко. Г-жа Савова обърна внимание, че таблиците са по-опростени. Това е така, за да не се свеждат само до академична основа с теоритически модели. Целта е да стигат по-лесно до вас, доставчиците, но и обществото. На следващото заседание на СЕМ със съветниците ще обсъдим и друг подход, който

взаимствахме. Той обхваща ежеседмично да съставяме бюлетини със сигналите, които постъпват при нас от гражданите. За това ще ви информираме допълнително. За тези избори, защото са задължителни, ще обърнем специално внимание на няколко неща. Важно е да държим сметка, че в нашето общество има хора, които са ограничени от достъп до информация. Това са хора, които не чуват, но и хора, които не виждат. Когато говорим за телевизия, хората, които не чуват са изправени пред ситуацията да четат по устни. Малко е съдържанието на достъпния до тях жестомимичен превод. Още в началото на месец септември СЕМ излезе с апел към вас, доколкото е възможно да съобразите факта, че сме длъжници на тези наши сънародници. Те трябва да бъдат равнопоставени при получаването на информация. Търпим критика, като държава, от Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и за онези, които гласуват за първи път. Информацията представена по адекватен начин за тях е много оскъдна. Това са младите хора, шестнадесет годишните. Информацията е фокусирана върху аудитория, която вече е подготвена за нея. Как предразполагаме обаче онези, които ще гласуват за първи път? Даваме си сметка, че интернет е основното средство за информация. Ако вие се предадете пред интернет, то тогава е много трудно да осигурим на тази част от аудиторията достъп до проверена и сериозна информация. В интернет информацията не винаги е достоверна. На разположение сме, ако имате въпроси.

София Владимирова благодари на представители на търговски доставчици на медийни услуги, че са се отзовали на поканата на СЕМ. Изрази мнение, че ЗРТ и Изборният кодекс са много по щадящи към тях, отколкото към обществените медии. Сподели, че имат по-голяма свобода, като създатели на съдържание, да представят кампанията и изборния ден по начин, които намерят за уместен в съответствие с нормативните актове. Поясни, че осъзнава голямата отговорност, която носят. Помоли специално, по отношение на референдума да обърнат внимание на инициативните комитети, които ще правят агитация през ефира. Смята, че те трябва мотивирано да обяснят защо призовават към отговор “да” или “не”, на всеки един от трите въпроса. Поясни, че това е молба и на ЦИК, а СЕМ ще трябва да го следи. Пожела успешна кампания.

Мария Стоянова: Колеги, имате ли въпроси?

Атанас Генов, Председател на АБРО: Не разбрахме, този процент от какво се формира?

Виржиния Савова: От количеството време само за предизборните прояви, а не от общата емисия новини.

Мария Стоянова: Обръщам внимание на още нещо. В неофициален разговор наблюдателите от ОССЕ споделят, че когато дойдеш в България по време на кампания и гледаш телевизия, излиза че не предстоят избори. Цялата информация, свързана с изборите е извън новините. Повечето тук сме хора журналисти. Прекрасно знаем, че една информация, независимо дали е свързана с изборите, може да бъде представена не непременно в полза на някой от кандидатите, а на самия факт, че има кампания в тази държава и предстои гласуване. Не се притеснявайте да включвате в новините темата за вота от притеснение, че юридическите ви екипи ще възразят на това. Новините са за това. Ние сме длъжници на хората, че в тази страна се провеждат избори. Това, не непременно трябва да бъде в полза или вреда на някой кандидат. Моят призив е, за повече смелост от ваша страна.

Нери Терзиева, ВІТ: Ще санкционирате ли такива репортажи, разкази, истории?

Мария Стоянова: Много е важно да ги има.

Нери Терзиева, ВІТ: Ще влязат ли в процентите?

Мария Стоянова: Тези проценти се отнасят само до кампанията. Нека да не лишаваме аудиторията от информация. Кураж и малко повече смелост. Стана въпрос за социалните мрежи. По време на кампанията е изключително тежко, когато сте поставени под натиска на социалните мрежи. Те бомбандират с видеа, слухове, полуистини, а вие се чувствате длъжни да реагирате на тях. Решението, дали да обърнете внимание на новина лансирана хиляда пъти във фейсбук, е трудно. Аудиторията очаква от традиционните медии точната информация. Потокът от слухове и полуистини стига до аудиторията, ако тя го поиска. Достъпът до фейсбук е по желание. Когато застане пред телевизията или радиото зрителят, съответно слушателят, очаква достоверната и сериозна информация. Сега ми позволете, да ви поканя да видите как работим ние. Тази среща за първи път ще се състои по този начин. Вие сте втората група, която получава възможност да влезе и да види мониторинга ни отблизо. Първата бяха народните представители от Комисията по култура и медии в НС. Те дойдоха при нас от уважение към нашата независимост. За нас е важно да видите, по какъв начин следим вашата работа. Приемете го, като подаване на ръка за партньорство. Всеки един от нас, в един определен отрязък от деня, става и потребител на медийни услуги, така че разликите по между ни са по-малко от очевидното.

Нери Терзиева, ВГТ: Член на СЕМ.

Мария Стоянова: Да, г-жо Терзиева и това се случва. Благодаря ви още веднъж, че се отзовахте на поканата.

Цветелина Цветкова, Нова телевизия: Нямаме много опит с референдум. Спрямо нашите наблюдения, миналата година нямаше голяма активност. Тази година се очаква по-голяма. Когато говорим за платените медийни пакети, имаше изискване на ЦИК, ако имаме гост в студиото по платен пакет обсъждащ референдума, ако той направи и предизборна кампания, задължително ще бъдем санкционирани за това. При някои живи предавания, това не може да се проконтролира. Единствената възможност е да ги снимаш в студио и след това да се контролира материала. Интересуват ни главно вашите критерии в такъв случай. Ще има ли маловажност.

Мария Стоянова: Ние сме в сянката на ЦИК. Вършим нашата работа, но решенията ги взима ЦИК. Г-жа Терзиева каза нещо много важно. Наясно сме, че когато правите такива студия те винаги имат водещ. Когато предаването е живо, водещият е в студиото и има събеседник пред себе си. Изхождаме от факта, че водещият е професионалист, компетентен, подготвен и е в състояние да овладее събеседника си. Това е предизвикателство към самия водещ. Не пречи на водещия да се разграничи от проблемно съдържание. Не бих искала да продължа с рецептите. Вие сте професионалистите, знаете че понякога на живо нещата се случват по различен начин. Не можем да отнемем отговорността на водещия. Става въпрос и за евентуално използване на реч на омраза, но и за провокации.

Цветелина Цветкова, Нова телевизия: Имаме ли някаква защита при положение, че водещият реагира?

Мария Стоянова: Това е различно. Когато събеседникът откровено иска да злоупотреби с вашето гостоприемство, с ефира, който сте предоставили, водещият трябва да реагира, ако се налага.

Цветелина Цветкова, Нова телевизия: Другият вариант е да минем само на запис.

Мария Стоянова: Това е ваша редакционна независимост. Вие преценявате.

Ива Стоянова, Канал 3: Казахте, че ще следите платени и безплатни форми на агитация. След като не е обозначено като платена, необходимо ли е да я обозначим, като безплатна? Говорим за гостувания, репортажи в новини, извън новини. Важно е да знаем, кое и как да обозначаваме.

Мария Стоянова: Въпросът Ви е много резонен. Моля, г-жа Лозенска да Ви отговори.

Антоанета Лозенска: В Изборният кодекс има изискване само за платените форми. При миналото наблюдение няхаме проблем с телевизиите. Там ясно е обозначено звуково и визуално. При радиата по трудно се отграничаваше платеното съдържание. Няма изискване безплатното да бъде обозначено. Нашият мониторинг ще приеме за безплатно всичко, което не е обозначено като платено. Този проблем седеше за радио програмите.

Мария Стоянова: Точно така. При тях предизвикателството е по-голямо. Там трябва да се помисли за отграничаване на съдържанието. Моля ви, да имате предвид следното, регулаторът в своята работа се ръководи от гледната точка на аудиторията. Тя е водеща за нас. Основната ни гледна точка е, как аудиторията възприема това съдържание. Вие каните тези гости в студиото, за да информирате аудиторията. Всички сме наясно, че кампаниите имат две цели - да информират и да мобилизират. Имате ли други въпроси?

Нери Терзиева, ВГТ: На следващите избори, нека да е водещ СЕМ, а не ЦИК. Защото, наистина е nonsens.

Мария Стоянова: Абсолютно сте права, г-жо Терзиева.

Нери Терзиева, ВГТ: Това са хора, които си имат своя работа. Не е тяхна работа да преценяват кое е нарушение в медия, кое не е. Те следват буквата на закона, сигурна съм, повечето са юристи, но нямат хабер от контекст.

Господин Йовчев, БТВ: Докато сме в сферата на законодателните предложения, ще се присъединя с едно конструктивно, което според мен всички колеги ще възприемат. Да носят отговорност политическите партии за собствените си платени репортажи и рекламни клипове. Би трябвало да се предвиди форма на отговорност, репортажът да отговаря на изискванията на СЕМ, а не медията да следи например: защо, дали е използван гербът, или друг символ, забранен съгласно ЗРТ.

Мария Стоянова: От една страна, съм съгласна с Вас. Вие имате основание за това, което казвате. Има и нещо друго. Партиите излъчват тези клипове, платени репортажи и други информационни форми във Вашия ефир.

Господин Йовчев, БТВ: Така е, да.

Мария Стоянова: Не можем да оставим редакционната отговорност на политическите партии.

Господин Йовчев, БТВ: Отговорността за спазване на закона е на всеки.

Мария Стоянова: Разбира се, че е на всеки. Но, става въпрос за Вашия ефир.

Господин Йовчев, БТВ: Съгласен съм с това. Преценката е изключително сложна, когато става въпрос за кампания. Винаги може да изглежда като намеса в нея.

Мария Стоянова: Прав сте, но в крайна сметка вие сте тези, които решавате дали вашият ефир трябва да бъде почва за разпространението на едно или друго съдържание. Естествено, че политическите партии биха искали да лансират всичко, което сметнат за атрактивно. Но пък да се освободите от тази отговорност и така лесно да я предоставите на тях?

Господин Йовчев, БТВ: не казвам, че ще се освободим от редакционната си отговорност. Това е невъзможно по смисъла.

Красимира Кръстева, Нова телевизия: Нали не приемаме, че е естествено политическите партии да не искат да спазват закона, а пък е естествено медиите да си поемат отговорността.

Господин Йовчев, БТВ: Точно това имах предвид.

Мария Стоянова: Понякога е възможно политическите партии, които са гласували тези закони да ни обяснят, че не са знаели, че не са разбрали, че не е станало ясно. Рекламните агенции, с които работят, също знаят изискванията на Изборния кодекс. Това са неща, с които сме наясно. Всички, като сектор да кажем, това е нашата работа,

ние не се свеним да носим отговорността за нея. Вие познавате и креативния български дух. Тук е г-н Вълчев от Дарик радио, г-жа Събчева от радио Фокус.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Сила на български или на дух.

Мария Стоянова: Акцентът, г-н Вълчев е върху креативен. Но български ми звучи доста утвърждаващо. Става въпрос за класации.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Какви класации?

Мария Стоянова: Продажби на книги на площад “Славейков” например, на музикални произведения в чатове.

Кирил Вълчев, Дарик радио: По въпроса има влезли в сила съдебни решения, които казват, че личните пристрастия на отделни членове на комисии, не се отнася до вашата, не могат да бъдат обективен юридически факт, който да се свърже с административно наказателното производство. Всякакви намеци, които се опитвате да направите в момента, са вече отдавна минали през съдебен контрол.

Господин Йовчев, БТВ: Фейсбук средата не се регулира, аудиторията получава информация до определени данни от нея. Много е важно да си дадем сметка, че медиите изглеждат като не участващи, мълчаливи наблюдатели. Ние спазваме нещо, до което аудиторията така или иначе получава информация. Уважавам креативността и съдебната практика също. Нека сме наясно, че тази медийна среда е едно цяло. Тя не е изолирана една от друга. Няма как да очакваме от националните медии да играят по правила, които не се спазват и те винаги да изглеждат сякаш за нищо не стават. Добре е да помислим заедно за варианти, в които нещата да се случват по определен начин - така че или да не се случват изобщо, или да се случват за всички с равен аршин. На всички избори сме изправени пред това.

Мария Стоянова: Другата единствена държава в Европа, в която има такъв тип класации, но не толкова масови, е Словакия. Има наука, която се нарича медийна психология. Особено по време на избори тя е изключително полезна. Като оставя настрана формулировките, които използвахте и аргументацията, която приведохте, всички сме наясно, че тези класации влияят върху вота. Не ви казвам как да подходите. Отговорността и решението е ваше. Ако кажете: ние БТВ предпочитаме да се конкурираме с информацията, която фейсбук разпространява, това е ваше решение. Давам си сметка, че става въпрос за трудно решение. Вие сте поставени в тежка ситуация. Точно за това, вие сте информационни медии.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Подчертавам, че примерът, който дадохте от изборите за 2001 година, са заради всички тези приказки за влияние на вота. Имаме достатъчно примери по света. Във Флорида, когато беше решителен щат, правейки митинги широко отразени в деня на изборите, едва ли е повлияло особено. Бих казал, че е изключително ценно да се повлияе на хората да гласуват. Това може да става, като в деня на изборите говорим за тях.

Мария Стоянова: САЩ са изключително неподходящ пример и заради начина, по който върви кампанията и кандидати биват излъчвани на преден план. САЩ са друг континент, ние се намираме в Европа.

Нери Терзиева, ВГТ: Какво от това. Ние сме информационно близки. В нашия случай на ВГТ сме роднини. Българите в Америка ще участват и в онзи и в тези избори.

Мария Стоянова: Ние работим за една друга аудитория, която се намира тук.

Господин Йовчев, БТВ: Бих искал да се върна на това, което казах. Обществото така или иначе получава тази информация, която е публично достъпна. Единственото място, от което не я получава са работещите електронни медии, които имат мисия да информират обществото. Докато медиите мълчат, обществото ни се смее, изглеждаме неадекватни в изборния ден. Трябва да сложим табела: забранено е да ви съобщим дами и господа, прочетете във фейсбук.

Нери Терзиева, ВТ: Това е идея, обща кауза.

Господин Йовчев, БТВ: Това не е спор със СЕМ.

Мария Стоянова: Важно е да си го изговорим.

Цветелина Цветкова, Нова телевизия: Възможността да съобщаваме създава още повече интрига във фейсбук, лъжи и манипулации.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Не заставаме с имената си, за да потвърдим, че това проучване е на агенция, на която може да се има доверие. Единственият начин да повярвам, че има искрено желание нищо да не се влияе е опитът от Северна Корея. В деня на изборите да бъде изключван интернет. СЕМ и ЦИК стриктно да проследят да не би по CNN да се излъчва. Надеждата на българските политици е, че никой по света не се интересува от тях. Дори и сръбска телевизия няма да съобщи резултата от българските избори. Истината е, че е абсурд хората, които гледат сръбска и румънска телевизия, да могат да видят резултата още на обяд.

Господин Йовчев, БТВ: Много е важно да се каже, че тези канали за разпространение на информация, за които говорим, предлагат платформа за политическа реклама и тя бива използвана.

Мария Стоянова: Вие правите нещо съвсем различно. Знаете, че в Австрия се случи голям прецедент. Там също има ограничения. Не случайно, има ден за размисъл. За да се гарантира тайната на вота, до 18 часа, няма да се подава информация на медиите от ЦИК, за резултати, кандидати и т.н.

Васил Димитров, Радио компания С.Ј: Искам да подкрепя колегите. Информацията, която би била поднесена от националните медии, би била много по достоверна от тази във фейсбук. Тази информация ще повлияе много на изборителния процес, от гледна точка на активността на изборителите.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Този разговор е абсолютно безпредметен, при положение, че всички имат интернет страници. Това е още едно доказателство, колко излишна е тази забрана.

Мария Стоянова: Водим този разговор, защото това е законова разпоредба.

Мартин Христов, България 24: Връщам се на момента, който колежката от Нова телевизия повдигна. Става въпрос за живите предавания. Според мен е абсурдно, нещо толкова субективно, както Вие се изразихте, професионализмът на журналиста да бъде критерий. Всяка една информация по време на живо предаване или дебат, може да бъде поднесена под всякаква форма - под формата на новина, разкритие и т.н. Всичко може да се случи, рискът на живото предаване. Липсата на критерии и посочването на професионализма на водещия или на редакторския екип за мен е абсурдно. Това означава, че липсват законови критерии. Любопитно ми е, как ЦИК ще разглеждат всеки един отделен случай, как ще ви сезират вас и вие ще ни налагате наказания по този параграф.

София Владимирова изрази мнение, че не могат да налагат наказания в предизборна кампания по никакъв параграф, който касае Изборния кодекс.

Мартин Христов, България 24: Тогава за какво си говорим, въобще?

Мария Стоянова: Колеги, вие работите в сектор, който не случайно според Директивата за аудио-визуални медийни услуги е позициониран повече до културата, отколкото до бизнеса. Това, за което Вие говорите, да всичко се случва в живо предаване, факт е. Не, вие сте правоспособни, професионалисти, наясно сте с нормативните актове, какво трябва, какво не трябва, имате отговорност към своята аудитория, вие решавате, как събеседник или събитие да бъде поставено във вашия ефир. Ако очаквате от нас, ние да ви го опишем, говорим за свръх регулация.

Мартин Христов, България 24: Не говорим за това, говорим за критерии и опираме до момент, в който ще се тълкуват неща от непрофесионалисти. Визирам ЦИК.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Бих искал да използвам повдигнатия въпрос за свръх регулациите. Моля СЕМ, тъй като се надявам, че ще си партнираме, по време на тази предизборна кампания да спазвате чл.23, ал.1, т.1 от Закона за ограничаване на административните регулации и административния контрол, който казва: когато констатира нарушаване на нормативните изисквания, контролиращият орган предписва мерки за отстраняване на нарушението в подходящ срок или постановява премахване на извършеното изпълнение на нормативните изисквания. Което означава, че се надявам най-сетне СЕМ ще започне да си партнира с медиите, които регулира, а не само да се опитва да ги наказва. Ако ви се струва, че някакъв водещ не е направил нещо както трябва, има два възможни подхода. Вие винаги избирате втория, като съставите акт за административно нарушение, респективно наказателно постановление. След това се водят три години дела, а през това време да продължават нарушенията поради не изясняване какво вие си представяте, тъй като ще водим спорове. По-добрият вариант в такъв случай е пряката комуникация. Да се обадите, да поискате среща, дори и в телефонен порядък може да се каже какво нарушава законът. Ако доставчикът настоява, че е законно, ще се опита да ви убеди и едва след това да се налага наказание. Разбирам, че имате може би, някакви норми за наказание.

Мария Стоянова: Не, нямаме. В България няма такива.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Поне така знаем от предишния председател, че гледали в европейски мащаб колко глоби сте ни сложили. Може би, не съм разбрал нещо.

Мария Стоянова: Не сте разбрал.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Ако няма норми, които трябва да изпълнявате като “катаджии” за глобяване, може би по-лесният начин е, когато чуете реклама, която смятате, че нарушава Закона за здравето, да се свържете със съответния оператор и може да сте сигурни, че ние “Дарик” радио, когато чуем от вас смислени аргументи ще свалим тази реклама, респективно ще бъде обърнато внимание на водещите в Нова телевизия как трябва да се реагира в ситуация, в която не са реагирали правилно. Вие винаги избирате другия път. Медията е принудена да води дела с години, когато този тип нарушения спират да съществуват. Приемете това като молба. Мисля, че изразявам мнението на всички медии. Много по-полезни можем да си бъдем, защото вярваме във вашата добра експертиза.

Мария Стоянова: Вие нямате друг шанс, г-н Вълчев.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Имаме, в съда успяваме доста пъти.

Мария Стоянова: Това, за което говорихте Вие г-н Вълчев, не е регулация.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Цитирам ви българския закон.

Мария Стоянова: Това е всичко друго, но не е това което ние работим. Вие сте прав за съдебните дела и трябва да Ви призная, за Ваша изненада, всички регулатори в Европа работят по този начин. За RTL излезе решение на съда след три години. Ставаше въпрос за скрита реклама телевизионно шоу. Има една държава единствена в Европа, където решенията на регулатора не подлежат на съдебен контрол и това е Дания. Регулаторът взема решение и то влиза в сила и след това не се коментира. В България е възприет този подход, в момента, в който регулаторът констатира несъответствие между съдържание и законов текст, съответният уязвен, в случая доставчик на медийна услуга, да може да си потърси правата и докаже с аргументи дали е прав или не е.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Цитирам ви закона, който казва, че нищо не ви пречи да се обръщате към съответните оператори и да им обръщате внимание върху проблемите.

Мария Стоянова: Нашият юридически екип ще се запознае с тези текстове. Ние се ръководим от ЗРТ.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Общите закони се прилагат в страната.

Мария Стоянова: Ние имаме добра воля, искаме да се срещаме, да разговаряме. Споменахте за рекламните, това ни е болен проблем. Обсъждахме възможността да направим заедно форум и да обсъдим какво е скрита рекла. В момента директивата се ревизира, точно в тази ѝ част. Предпочитам да изчакаме малко. Скоро Европейският парламент ще се произнесе по нея и ще имаме актуална регламентация по въпроса. Това е нещо съвсем различно. Даваме си сметка, че вие сте хора, които знаят в каква нормативна уредба работят. Какво означава съдържанието, което произвеждате. Връщам се на директивата. Медните са сектор, който работи по-близо до културата, от колкото до бизнеса. Да очаквате СЕМ да се обаждат на всички медии, това е различно от регулацията и се нарича намеса. Аз съм последният човек, който ще си го позволя.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Цитирам какво казва законът.

Господин Йовчев, БТВ: Тази дискусия е много дълга и няма да я изчерпим в тези рамки. Връщам се на Изборния кодекс и неговите правила, които пречат да се работи както трябва. Важно е да имаме СЕМ като съмишленик в бъдещето ревизиране на Изборния кодекс. Вие сте хора, които разбират как се прави медийно съдържание, вероятно за разлика от членовете на ЦИК, за което те не са виновни. Тяхната работа не е да разбират от това. Всяка медия, която е регулирана от СЕМ и ЦИК, казва хиляди пъти в деня на изборите коя агенция е извършила нейното проучване, кой го е платил и от кого е възложено. Бях броил последния път, колко пъти накарал водещите на БТВ в изборния ден да го кажат. Това може би не е необходимо да се прави, но в закона е казано, при всяко съобщаване, нищо че веднъж си съобщил агенцията. Ако това не е гаранция, че медията стои с името си зад резултатите, които съобщава, че те са направени по професионални стандарти и професионалисти. Ако хвърлим топката обратно, там където регулацията не работи, знаем не работи дори на ниво интернет сайтове, нека да не говорим за фейсбук, защото имаме информационни агенции, интернет сайтове и те са фактор в страната и то много сериозен. Тогава означава, че ние си затваряме очите пред нещо, което се случва в обществото и хората, които плащат най-много за социологически проучвания на най-реномираните социологически агенции, които дават най-достоверната информация, нямат възможност да боравят с нея и да я използват. Това е един сериозен проблем. Знаем, че спорът е дали “яйцето” или “кокошката”, а той е много по концептуален от това как обществото да бъде информирано, а всъщност става въпрос дали влияе на изборния резултат или не. Наясно съм с това. Това е дискусия, която можем да започнем заедно. Ние няма да повлияем на изборния резултат, а само на изборната активност, посредством нея на изборния резултат, но по правилния начин, така щото да се изрази мнението на обществото, а не така, че да се манипулира. Тогава всичко ще бъде поставено на съвсем друга плоскост. Това което може би всички се опитахме да кажем, да си партнираме в тази посока заедно, за да се види къде на нас ни е трудно да работим, мога да кажа пример от миналата кампания, защото започнах с това. Използване на военен парад в рамките на предизборен клип. Военният парад, не е сред забранените национални символи в ЗРТ, но имам запитване и акт от ЦИК, без наказателно постановление, тъй като съм възразил на него, че това е недопустимо, защото е някакъв вид национален символ. Чия е преценката за военен парад като национален символ, моя ли, на партията ли, на ЦИК или на СЕМ? Този въпрос се опитах да поставя. ЗРТ не го посочва сред националните символи. Аз също мога да се сетя, тъй като съм средно интелигентен човек, че има нещо общо с национална сигурност, с представителност и символи и т.н. Но, ЗРТ не го посочва. Превръщам се в човек, който трябва да приложи личния си критерии, комуникирайки, както използването на деца. В единия случай, ако е неговото дете и жена му го е качила да го гушне е допустимо, ако е чуждо - е недопустимо. Тези

критерии не са написани. Това не е конфронтация, медии – ЦИК или медии – СЕМ, а въпроси които поставяме, за да имаме общ критерии.

Мария Стоянова: Бих се радвала, ако вие малко повече се еманципирате от законовите текстове и се замислим за нещо друго - саморегулацията. Тя е много важна, защото е белег за зрялост. Ние в България трябва да направим стъпка напред. Трябва да си дадем сметка, че съществуваме в среда на свободни медии. Тези, които държим сметка и носим отговорност за това, какво и по какъв начин разпространяваме съдържание, да търсим законови текстове за всичко, което ни хрумне, като юрист знаете, че е невъзможно.

Господин Йовчев, БТВ: Недвусмислено сте права, но стъпката между саморегулация и автоцензурата или цензурата е малка, ако така си говорим. За да има адекватна саморегулация, трябва да има ясен критерий по който да се саморегулираш. В медията работят хора, медията не е имагинерно понятие. Преценката се прави от човешко същество, което може да прочете закона и да се ориентира какво е разрешено и какво не е. Както каза колежата, какво означава “често”. Често ли е десет пъти. За една предизборна кампания от месец, може би е често, но може би не е.

Мария Стоянова: Взимам това предвид. Обещавам ви на следващата среща с колегите от ЦИК да поставим този въпрос. Като свърши тази кампания, можем да направим заедно среща с Комисията по култура и медии в Народното събрание, на която СЕМ да е основен инициатор. Да обсъдим какви са основните ни трудности на нас като медиен сектор при работата с тези нормативни актове в кампаниите. Решението след това е на законотвореца. Ние бихме могли да инициираме такъв разговор с Комисията по култура и медии.

Цветелина Цветкова, Нова телевизия: Да, ще бъде добре. Включително моралният праг на хората е различен.

Господин Йовчев, БТВ: Не може моралният праг на хората да е критерий.

Мария Стоянова: Бихме могли да направим форум, на който да поканим законотвореца. На този форум с примери да покажем къде имаме проблем. Впечатленията ни от народните представители на Комисията по култура и медии са много добри. Отворени са за съвместна дейност.

Цветелина Цветкова, Нова телевизия: Това е много добре. В някои отношения разглеждаме “драгия зрител” като човек незнаещ да борави с дистанционното. Ние сме медия, която сама определя съдържанието си и го продава. Когато получа запитване, защо това предаване е на екран, защото дразни някой, какво мога да обясня. Предаването се продава добре, защото ние сме и търговска медия, има рейтинг, има съответната зрителска аудитория. Когато на мен ми се поиска обяснение, какво да обясня, зрителят разполага с още 180 канала, да хване и да мине на другия. Това е реалният отговор, който би трябвало да дадем.

Мария Стоянова: Мен не ме удовлетворява. Трябваше да направим тази среща по-рано и да я обвържем с колегите от ЦИК.

Мартин Христов, България 24 часа: Да, защото те ще “колят” и “бесят” следващия един месец.

Мария Стоянова: Както казахте в медиите работят хора, в ЦИК също работят хора.

Мартин Христов, България 24 часа: тук поне говорим на един език.

Мария Стоянова: За това казвам, ние сме един сектор. След кампанията да направим среща, на която да си обобщим данните. На нея и ние ще ви представим нашите изводи, а вие да споделите проблеми и казуси, които са предизвикали главоблъскане. Господин Йовчев спомена рекламния спот, за който е трябвало да вземе трудно решение. Тези казуси няма как да стигнат до нас.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Може ли тази среща да е преди да си обявите доклада? Последният път с удивление установих, че сте написали за една от партиите, че била участвала с 15 минути по-малко, защото не била дошла веднъж. Тя беше участвала и имам запис. Вероятно вашият експерт се е разсеял малко. Правите фактически грешки, които може да поправим, вероятно.

Мария Стоянова: Г-н Вълчев, ние грешки не правим. Нашите експерти не се разсейват.

Кирил Вълчев, Дарик радио: Имаше фактическа грешка.

Мария Стоянова: Правим доклада след мониторинга, събираме се заедно, представяме ви го, обсъждаме го и решаваме как да постъпим.

Кирил Вълчев, Дарик радио: И ни се извинявате публично.

Мария Стоянова: Няма да ни се наложи. Действително, хубаво е комуникацията помежду ни да бъде по-жива. Така ще обменяме добри практики. Прави сте. В закона не е описано всичко и понякога се налага да се действа по усмотрение. Благодаря ви много. Аз лично съм много удовлетворена от тази среща. За мен тя беше много полезна. Ще се радвам, ако и за вас е било така.

Мария Стоянова: Колеги, вече започнахме работа по дневния ред. Първата точка беше отработена. Влизаме във втора точка. Заповядайте, г-н Ганев!

ПО ТОЧКА ВТОРА: Доклад на Дирекция «Специализирана администрация – НЛРПР» във връзка с обзорен доклад за дейността на 3-та подгрупа на ЕРГА „Европейски дигитален инструментариум за ефикасна и гъвкава регулация”.

Димитър Ганев: Подгрупата ще има нов председател. В доклада се развива идеята на подгрупата за създаване на централизирана библиотека с регулаторно съдържание, законодателства, наредби, критерии, различни практики. Това цели регулаторите в страните членки, да са по-информирани в правната база и да бъдат по-ефективни в работата си. Изрично се подчертава, че качването на документи не е еднократен акт.

Мария Стоянова: Истината е, че ние нямаме много документи, с които да се похвалим. Казано самокритично. Предлагаш ли отново да се преведе ЗРТ?

Димитър Ганев: Предложих го веднъж. Ако вие имате други идеи.

Мария Стоянова: Лично аз на този етап нямам. Единствено можем да качим документ, ако подпишем с ДАЗД. Благодаря на г-н Ганев. Искам да кажа няколко думи във връзка с дейността на ЕРГА. Това, което се случва до днес, беше одобрение на последния вариант на текстовете за директивата.

Розита Еленова: Искан да попитам, в нашите доклади винаги пише, че ги е одобрила г-жа Лозенска, означава че не е одобрен от Вас или?

Антоанета Лозенска: Не, не означава това.

Розита Еленова: Защото другите доклади винаги идваха с Вашето име отдолу. Не е одобрен. Има ли одобрение.

Антоанета Лозенска: Да, щом е в дневен ред.

Розита Еленова: Тук винаги е пишело одобрен от ...

Мария Стоянова: Пропуснали са.

Розита Еленова: Да.

Мария Стоянова: И аз съм го одобрила, щом е вкаран в дневния ред. Искан да ви информирам, че последният срок за поправки, които Европейският парламент си е сложил е 19 октомври. След това текстът ще влезе да се гласува. Необходими са две - трети мнозинство. Направих връзка с евродепутата Ева Паунова. Нашата директива за аудио-визуалните медийни услуги е третирана и в други парламентарни комисии –

“Вътрешен пазар и защита на потребителите”. Обекта на изследване в “Комисията за авторското право”. Ако сте съгласни предлагам да информирам колегите в ЕРГА за извършената от нас дейност. Направих връзка с колеги-регулатори от Франция, Италия, Великобритания и Германия. Много интересна е позицията на Германия. Има две евродепутатки, които са членове в двете големи политически семейства. Има и германските регулатори, които са членове на ЕРГА. Вчера дойде писмо от тях. Те подкрепят много силно позицията на ЕРГА за отстояване на независимостта и застават на тази позиция, но те са регулаторите, които контролират търговските медии. Нашата ситуация е сложна. От едната страна са германските депутати, които казват – вие, регулаторите не трябва да сте самостоятелни, институционални органи и ЕРГА, защото сте зависими и защото в Полша на 12 септември смениха председателя на регулатора. От друга страна, германците членове на ЕРГА. Истината е, че на колегите също не им е много комфортно. Ние сме подкрепили позицията на ЕРГА. Има 3 месеца, в които обсъждане на европейската комисия по темите, които ще се ревизират. Самите хора са се заявили за независимостта на регулаторите. По време на общественото обсъждане гражданите на Европа най-активно са се включили по темата за независимостта на регулатора.

Разни:

Мария Стоянова: Има покана до мен от Съвета на Европа и Европейския съюз за радио и телевизия, във връзка с Международна конференция за обществени медийни услуги и демокрация.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа “за”: да бъде командирована Мария Стоянова - председател на СЕМ, за участие в Международна конференция за обществени медийни услуги и демокрация в Прага за периода 09 – 12 ноември 2016 г. Всички разходи са за сметка на приемащата страна. СЕМ ще заплати дневните и квартирните, като след приключването на командировката ще бъдат възстановени от приемащата страна. По време на отсъствието ѝ да бъде замествана от Иво Атанасов – член на СЕМ.

Розита Еленова: На предното заседание говорихме за доклад, който се изготвя от “Специализирана администрация” не го виждам в дневния ред. Просто да попитам.

Антоанета Лозенска: Диляна Кирковска беше в командировка петък, събота се върна, в понеделник нямаше кога да се подготви доклада за днес.

Розита Еленова: Разбрах, че той се готви от преди. Може би беше редно да влезе. Все пак днес е сряда. Понеделник, вторник. Той беше започнал да се готви.

Антоанета Лозенска: Тя е влязла в комуникация с ДАЗД и ме помоли да направи доклада за 11 октомври.

Розита Еленова: Не приемам възраженията Ви, г-жо Лозенска, да се отбележи в протокола.

Мария Стоянова: Получи се молба за среща от г-жа Пешева, предишен председател на СЕМ. Тя преподава “медийна регулация” в УНСС. Смята, че за студентите ще бъде полезно да получат преки впечатления от един от най-важните регулаторни органи да разговарят с нас, да усетят атмосферата. Предлагам в понеделник в 11.00 часа да направим такава среща и да им покажем мониторинга. Тази среща би била полезна и за нас, което за мен е много важно в работата ми тук – създаването на практика за стажантски програми. Ако тези студенти наистина имат интерес, бихме могли да дадем възможност на младите хора да добият опит при нас.

Розита Еленова: Нека да им съобщим, да има обратна връзка, контакти с тези хора и така.

Мария Стоянова: Това е жест от наша страна. Можем да поканим студентите, ако имат желание и на заседание. Колеги, съгласни ли сте да отговорим на тази покана?

Розита Еленова: Съгласни сме.

Мария Стоянова: Колеги, благодаря ви много.

Във връзка с участие на Мария Стоянова – Председател на СЕМ, в среща на ЕПРА в Ереван.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа “за”: по време на командировката ѝ да бъде замествана от София Владимирова – член на СЕМ, за периода 19.10.2016 г. до 21.10.2016 г.

Материали, приложени към Протокол № 44

Мария Стоянова – председател на СЕМ	Бетина Жотева	отсъства
Розита Еленова		
София Владимирова	Иво Атанасов
Старши специалист: Албена Драганова		